

Cyngor Cymuned Llangynfelyn Community Council

Cofnodion Cyfarfod 14eg Tachwedd 2022

2022. Presennol: Cyngorwyr M James (yn y gadair), B Davies, D James, Haynes, Raffan, Stacey, Evans & C Davies. Roedd y clerc yn bresennol.

14. Ymddiheuriadau: Cyngorwyr Pargeter & Halestrap.

15. Cofnodion o'r cyfarfod diwethaf: Derbyniwyd a llofnodwyd cofnodion cyfarfod 10 Hydref 2022. Cynnig Cyngorydd B Davies. Eiliwyd y Cyngorydd D James.

16. Datganiad o ddiddordeb:

i. Cyngorydd Raffan – 17 (iv) Llwybr/dŵr ger Cartrefle Taliesin (Cofnodion cyfarfod a gynhaliwyd 14/11/2022).

ii. Cyngorydd C Davies - Cynllunio

17. Materion i'w godi:

i. *CNC – cynllun llwybrau coetir.* Cadarnhaodd y Cyngorydd Evans fod nifer o e-byst wedi'u hanfon at gyswllt CNC, Grace Anderson, ond ni chafwyd ateb hyd yn hyn. Felly dim byd newydd i'w adrodd. Cynigiodd y Cyngorydd M James roi'r eitem hon o'r neilltu tan 2023, a'r gobaith oedd y byddai cynnydd. Eiliwyd y Cyngorydd D James.

ii. *CNC – glan yr afon Leri.* Dywedodd y Cyngorydd B Davies fod y cyfarfod rhwng tîrfeddianwyr a CNC ar 13/10/2022, IDD Cors y Borth (ardaloedd draenio mewnol), yn siomedig iawn. Roedd x3 cynrychiolydd o CNC yn bresennol a chadarnhawyd bod nifer o fuddiannau breintiedig yn yr IDD o fewn CNC. Cadarnhaodd cynrychiolwyr CNC mai'r gyllideb flynyddol ar gyfer Cors Fochno (Cors Fochnor) yw tua £15000, gydag oddeutu £11000 o hyn yn dod oddi wrth Gyngor Sir Ceredigion a'r tua £4000 sy'n weddill yn dod oddi wrth drethdalwyr y tîrfeddianwyr. Defnyddir y cyllid hwn i dalu am drwyddedau/caniatâd yn ogystal â gwaith ffisegol ar lawr gwlad. Cyfarfod nesaf Grŵp Cyngori IDD y Borth yw Mawrth 2023.

Nododd y Cyngorydd M James fod Cyngor Cymuned Llangynfelyn yn dalwyr ardrethi tîrfeddianwyr ond eu bod wedi'u hepgor o restr e-bost y cyfarfod.

Pwynt Gweithredu: a). Clerc i gysylltu â CNC i roi gwybod bod Cyngor Cymuned Llangynfelyn a'r Cyngorydd C Davies yn cael eu cynnwys ar y rhestr bostio ar gyfer cyfarfodydd Grŵp Ymgynghorol IDD y Borth yn y dyfodol.

iii. *Prosiect bywyd Cors Fochno.* Cytunodd y Cyngor y dylid gadael unrhyw gyflwyniad gan drefnydd y prosiect, Daynor, tan ar ôl Chwefror 2023.

iv. *Llwybr/dŵr ger Cartrefle Taliesin.* Symudwyd yr eitem i ddiwedd y cyfarfod yn dilyn Datganiad o Ddiddordeb gan y Cyngorydd Raffan.

Adroddodd y Clerc gohebiaeth e-bost, dyddiedig 31/10/2022, gydag Eifion Jones, Swyddog Hawliau Tramwy Cyngor Sir Ceredigion, ynglŷn â'r eitem yma. Cadarnhaodd yr e-bost:

- gwaith a wnaed gan Gyngor Sir Ceredigion (CSC) i'r dalfa ar ben y llwybr troed tua'r adeg hon y llynedd.
- mae'r dalfa wedi'i fonitro ers hynny ac ni adroddwyd am unrhyw faterion.
- Mae CSC yn ymwybodol o'r mater ar wahân o ddŵr yn codi ar waelod y llwybr troed a chadarnhawyd nad yw hwn yn fater y maent yn ymwneud ag ef.

- mae'r dŵr hwn yn arllwys i'r A487 ac felly dylid cyfeirio unrhyw bryderon tuag at Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru (NMWTRA).

Gwahoddwyd y Cynghorydd Raffan gan y Cadeirydd i annerch y cyngor.

Nododd y Cynghorydd Raffan:

- symudodd i'r eiddo a adnabyddir fel Cartrefle yn 2005 – ddim yn ymwybodol o unrhyw faterion dŵr.
- gwnaeth CSC waith ar y pwll dal a'r bibell ddraenio ar ben y llwybr troed
- concrit wedi'i osod ar/ger y llwybr troed y tu allan i'w ffin. Dim syniad pwy wnaeth y gwaith hwn.
- dechreuodd y problemau dŵr ar ôl gosod y concrit.
- mae haen o raeon wedi'i ailwynebu ar y llwybr troed.
- mae'r dŵr sy'n codi yn ymddangos ac yn parhau am gyfnod ar ôl cyfnod o law parhaus neu drwm.
- na chafodd ei hysbysu cyn i'r gwaith gael ei wneud.
- newid enw'r eitem hon ar yr agenda.

Gadawodd y Cynghorydd Raffan y cyfarfod yn syth ar ôl annerch y cyngor.

Nododd y Cynghorydd Haynes fod yr arhosfan bysiau ar gyfer bysiau tua'r de wedi'i leoli wrth ymyl y pyllau dŵr ar yr A487. Mae hyn yn rhoi defnyddwyr mewn sefyllfa anghyfforddus wrth aros am y bws a'r risg bosibl o gael dŵr yn tasgu o gerbydau sy'n mynd heibio. Gallai dŵr llonydd ar yr A487 achosi pryderon diogelwch i ddefnyddwyr y ffordd.

Cynigiodd y Cynghorydd M James gysylltu â CSC gyda'r bwriad o symud yr arhosfan bws tua'r de i'r llain laswellt ger Toad Hall Antiques (sef Ysgol Gynradd Llangynfelyn (sydd bellach wedi cau)). Eiliwyd y Cynghorydd D James.

Cynigiodd y Cynghorydd Evans ailenwi'r eitem hon yn 'Dŵr ar yr A487 mewn safle bws'. Eiliwyd y Cynghorydd M James.

Cadarnhaodd y Clerc y bydd yr eitem hon yn cael ei rhestru ddiwethaf yn Materion yn Codi ar Agenda'r dyfodol.

Cynigiodd y Cynghorydd M James y dylid trafod yr eitem hon ar ôl Eitemau Eraill o Ddiddordeb mewn cyfarfodydd yn y dyfodol. Eiliwyd y Cynghorydd Evans.

Pwynt Gweithredu: a). Clerc i gysylltu â CSC am gyfarwyddyd ynglŷn â symud safle bws.

v. Llwybr cyhoeddus / ffordd breifat uwchben coedwig Erglodd. Adroddodd y Clerc e-bost dyddiedig 11/11/2022 oddi wrth Gareth Owen, Ceidwad Llwybrau Cyngor Sir Ceredigion, yn cadarnhau gosod pyst cyfeirbwyntio ar y llwybr cyhoeddus uwchben coed Erglodd.

Rhannodd y Cynghorydd C Davies e-bost dyddiedig 11/07/2022, a dderbyniwyd oddi wrth Eifion Jones, Swyddog Hawliau Tramwy Cyngor Sir Ceredigion, yn amlinellu bod Cyngor Sir Ceredigion wedi cynnal ymgynghoriad anffurfiol ar y mater hwn.

Pwynt Gweithredu: a). Clerc i gysylltu â Gareth Owen, Ceidwad Llwybrau Cyngor Sir Ceredigion, i ofyn am well arwyddion cyn gynted â phosibl.

ix. Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2022. Adroddodd y Clerc na ellid dod o hyd i gofnodion Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2022 yn y ffolder Cofnodion a ddarparwyd. Cadarnhaodd y Cynghorydd M James nad oedd cofnodion Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2022 wedi'u cynhyrchu gan y Clerc sy'n gadael a rhoddodd y nodiadau mewn llawysgrifen a wnaed yn y CCB i'r Clerc presennol. Cadarnhaodd y Clerc presennol y dylid cynhyrchu cofnodion cyfarfod (gan gynnwys y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol) a'u llofnodi yng nghyfarfod nesaf y cyngor, h.y. dylai cofnodion y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol fod wedi'u cynhyrchu a'u llofnodi yng nghyfarfod 13/06/2022.

Pwynt Gweithredu: a). Y Clerc presennol i gynhyrchu cofnodion ar gyfer Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol 2022 o nodiadau'r Clerc sy'n gadael.

x. Archwiliad 2021/22. Nododd y Cynghorydd M James e-bost oddi wrth Deryck Evans, Archwilio Cymru dyddiedig 30/09/2022 yn nodi Ffurflen Flynyddol 2021-22 Archwiliad Hwyr – “Yn ôl ein cofnodion, nid yw eich Cyngor wedi darparu cyfrifon 2021-22 i'w harchwilio. Mae'r cyfrifon bellach yn sylweddol hwyr i'w harchwilio. O ganlyniad, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cael ei rwystro rhag cyflawni ei swyddogaethau statudol. Mae'r Archwilydd Cyffredinol ac Archwilio Cymru yn cymryd rhwystrau difrifol sy'n atal yr Archwilydd Cyffredinol rhag cyflawni ei swyddogaethau statudol. Gellir codi ffioedd archwilio ychwanegol am ohebiaeth sy'n ymwneud â chyflwyno'r cyfrifon yn hwyr.”

Nododd y Clerc bod y Ffurflen Flynyddol i fod i gael ei chwblhau a'i dychwelyd i Archwilio Cymru erbyn 30 Mehefin bob blwyddyn.

Pwynt Gweithredu: a). Clerc i gwblhau Ffurflen Flynyddol hyd at 31 Mawrth 2022 a Datganiad Llywodraethu Blynyddol a'i dychwelyd i Archwilio Cymru erbyn 31/10/2022 dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'n hwyr.

18. Cyllid

i. Cytundeb y Clerc – Arfaethedig Cynghorydd Evans. Eiliwyd y Cynghorydd B Davies. Arwyddwyd y Cynghorydd M James (Cadeirydd).

ii. Cyfeirnod TWE Cyflogwr CThEM – Adroddodd y Clerc ei bod yn aros am hwn gan CThEM.

iii. Mandad llofnodwr awdurdodedig – Adroddodd y Clerc ar hyn o bryd bod x5 Cynghorydd (x3 Cynghorydd presennol a x2 Cynghorydd blaenorol) a'r Clerc sy'n gadael yn llofnodwyr awdurdodedig ar gyfrif banc HSBC y Cyngor Cymuned. Y trefniadau llofnodwr awdurdodedig yw x2 Cynghorydd a'r Clerc.

Pwynt Gweithredu: Arfaethedig Cynghorydd Haynes. Eiliwyd y Cynghorydd B Davies.

- a). Dileu x2 Cynghorydd blaenorol a Chlerc sy'n gadael fel llofnodwyr awdurdodedig.
- b). Newid trefniadau llofnodwr awdurdodedig i unrhyw x2 llofnod awdurdodedig.
- c). Newid cyfeiriad gohebiaeth a rhif ffôn i fanylion cyfredol y Clerc.
- d). Newid enw cyfrif banc o Gyngor Cymdeithas Llancynfelin i Gyngor Cymuned Llangynfelyn.

iv. *Aelodaeth Un Llais Cymru* – Adroddodd y Clerc e-bost dyddiedig 01/09/2022 oddi wrth Tracy Gilmartin, Rheolwr Swyddfa Un Llais Cymru yn datgan aelodaeth Cyngor Cymuned Llangynfelyn ar gyfer 2021/22 heb ei dderbyn. Roedd y Clerc a oedd yn gadael wedi ymateb ar 03/09/2022 gan nodi bod sic 100791 am £99.00 wedi'i anfon drwy'r Post Brenhinol 14/03/2022. Wrth archwilio cyfriflen banc HSBC y Cyngor Cymuned, nid oes cofnod o dalu sic 100791.

Pwynt Gweithredu: a) Bydd y Cyngorydd B Davies yn canslo sic 100791 gyda changen Aberystwyth HSBC cyn gynted â phosibl.
b). Bydd y Clerc yn cysylltu â Tracy Gilmartin i egluro'r sefyllfa a chadarnhau y bydd taliad yn cael ei wneud cyn gynted ag y bydd mandad banc wedi'i gwblhau.

v. *CNC – anfoneb IDD Cors Fochno* – nododd y Cyngorydd M James anfoneb dyddiedig 28/09/2022 a dderbyniwyd oddi wrth CNC, trwy'r Clerc oedd yn gadael.

Pwynt Gweithredu: a) Clerc i gysylltu â CNC i egluro'r sefyllfa a chadarnhau y bydd taliad yn cael ei wneud cyn gynted ag y bydd mandad banc wedi'i gwblhau.

vi. *Anfoneb y Cyngorydd Raffan am waith a gwblhawyd yn ystod 'Haf o Hwyl'*

Pwynt Gweithredu: a) Clerc i wirio a chadarnhau y gall y Cyngor dalu anfoneb gwaith i aelod o dan A137.

vii. *Treuliau Clerc sy'n mynd allan* - £1091.13. Cynnig Cyngorydd D James. Eiliwyd y Cyngorydd B Davies. Cadarnhaodd y Cyngorydd M James fod yr anfoneb hon wedi'i thalu ar 12/09/2022. Sic 100806 wedi'i lofnodi gan y Cyngorydd Haynes, y Cyngorydd B Davies, a'r Clerc sy'n gadael.

19. Gohebiaeth a Chyfathrebiaeth:

- i. Llywodraeth Cymru
→ Mae o iddyn nhw. Pecyn Cymorth Rhanddeiliaid
- ii. Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru
→ Bwletin Arbennig: Costau Byw
- iii. Fforwm Cyngori Gweinidogol Llywodraeth Cymru ar Heneiddio (MAFA)
→ Gwybodaeth am Gymorth Costau Byw
- iv. Cyngor Sir Ceredigion
→ Polisi Ymgysylltu a Chyfranogiad
- v. Network Rail
→ Gwaith sydd ar y gweill i drwsio traphont bren Leri a Cottage
- vi. Samir Soares, Prifysgol Nottingham
→ Ymchwil ar ddefnyddio ynni gwledig
- vii. Ben Lake AS
→ llythyr yn amlinellu'r cymorth sydd ar gael ar gyfer argyfwng Costau Byw.

20. Cynllunio Dim

21. Eitemau Eraill o Ddiddordeb

i. *Cyfrif e-bost Cyngor Cymuned* - Adroddodd y Cyngorydd M James bod y clerch oedd yn gadael wedi dileu pob e-bost ar gyfrif e-bost y Cyngor Cymuned hyd at ac yn cynnwys 31/08/2022, felly mae'r holl gofnodion digidol wedi'u colli.

Pwynt Gweithredu: a). Y Cyngorydd M James i holi pam fod y Clerc sy'n ymadael wedi dileu e-byst ac adrodd yn ôl.

ii. *Cynllun hyfforddi* - Dywedodd y Clerc fod cynllun hyfforddi'r Cyngor i fod yn barod ar gyfer y cyfarfod ar 14/11/2022. Bydd pob Cyngorydd yn derbyn asesiad Cynllun Hyfforddi Cyngorwyr drwy e-bost y bydd angen ei gwblhau i'r Clerc erbyn 04/11/2022 i'r Clerc. Nododd y Cyngorydd M James e-bost wedi'i argraffu, a dderbyniwyd gan y Clerc sy'n ymadael, yn cynnwys enw a manylion cyswllt Gwilym Rippon sy'n cynnig hyfforddiant i gyngorwyr.

iii. *Cyfarfodydd aml-leoliad* - Adroddodd y Clerc Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021: Canllawiau Statudol i Gyngorau Cymuned a Thref – “Mae Deddf 2021 yn ei gwneud yn ofynnol i bob cyngor cymuned wneud a chyhoeddi trefniadau ar gyfer ei gyfarfodydd i alluogi pobl nad ydynt yn yr un lle i gyfarfod. O dan y trefniadau, bydd angen i gyngorau gymryd camau rhesymol i ganiatáu i gyfarfodydd gael eu cynnal o leoliadau lluosog. Os caiff y trefniadau eu hadolygu neu eu disodli, rhaid cyhoeddi'r trefniadau newydd hefyd.”

Nododd y Cyngor nad oes gan Lanfach gysylltiad band eang i hwyluso cyfarfodydd hybrid ond os gofynnir am fynediad o bell ar gyfer cyfarfod, yna bydd clymu yn cael ei ddefnyddio.

iv. *Cynllun Iaith Gymraeg* - Adroddodd y Cyngorydd M James e-bost dyddiedig 15/07/2022, a dderbyniwyd oddi wrth Dylan Jones, Swyddog Gosod Safonau a Chydymffurfiaeth, Comisiynydd y Gymraeg – “Ar 27 Mehefin 2022 derbyniodd y Comisiynydd sylwadau gan aelod o'r cyhoedd ynghylch hysbyseb uniaith Saesneg ar gyfer Clerc a Swyddog Ariannol i'r Cyngor, ac nad oedd sgiliau Gymraeg yn hanfodol.” Nododd y Cyngor fod y wybodaeth hon yn anghywir. Roedd yr hysbyseb yn nodi'n glir, “Mae'r Gymraeg yn ddymunol” ac roedd wedi'i harddangos yn y Gymraeg a'r Saesneg ar hysbysfyrddau'r Cyngor Cymuned.

Nododd y Clerc nad oes gan Gyngor Cymuned Llangynfelyn Bolisi Iaith Gymraeg ar hyn o bryd.

Pwynt gweithredu: a). Clerc i gynhyrchu Polisi Iaith Gymraeg i'w ystyried gan y Cyngor.

b). Clerc i anfon copi o'r hysbyseb at Dylan Jones.

v. *Clwb Ieuenctid Talybont* - Dywedodd y Clerc fod Lowri Evans o'r clwb wedi estyn allan i'r Cyngor Cymuned am gymorth ariannol.

22. Dyddiad y cyfarfod nesaf: 14 Tachwedd 2022

Agorwyd y cyfarfod am 7pm

Daeth y cyfarfod i ben am 10.30pm